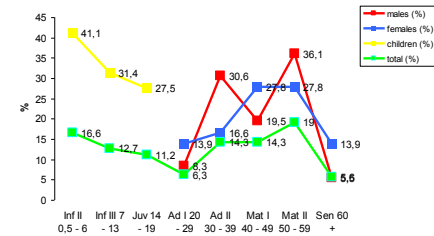
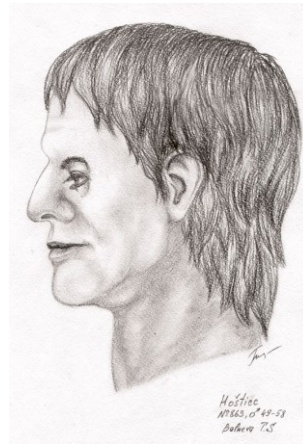
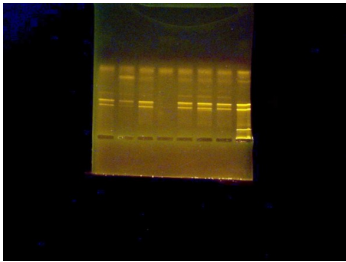

Metodické přístupy v historické antropologii

Eva Drozdová

Laboratoř biologické a molekulární antropologie

Ústav experimentální biologie, Přírodovědecká fakulta Masarykova univerzita Brno

Pramenným zdrojem pro výzkum biologických znaků populací našich předků jsou:

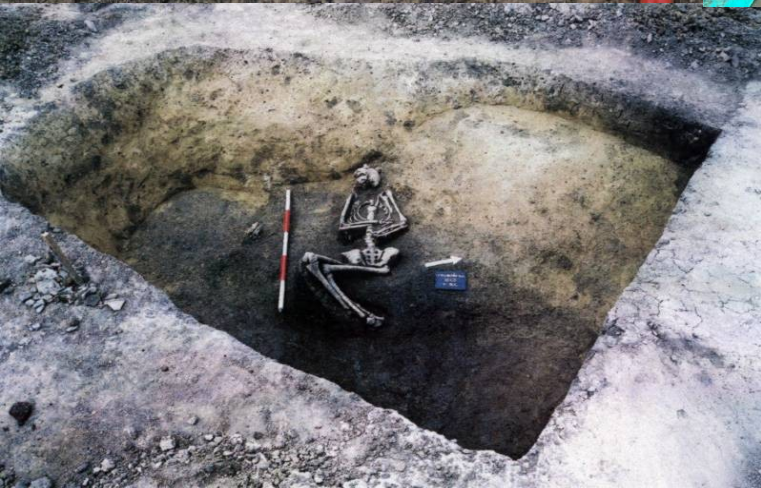
Archeologická naleziště – pohřebiště (terénní výzkum vedou a provádí archeologové)

Hrobky a krypty – (terénní výzkum provádějí většinou sami antropologové nebo ve spolupráci s archeology)

Kostnice – (terénní výzkum se děje obojím výše popsaným způsobem, mohou jej provádět jak antropologové – to je lepší a nebo archeologové)

Válečné hroby – většinou se jedná o náhodné nálezy vyzvednuté neodborně za účasti policie a nebo při záměrných výzkumech bitevních polí organizovaných většinou kluby vojenské historie.

Archeologická naleziště

Krypty a hrobky

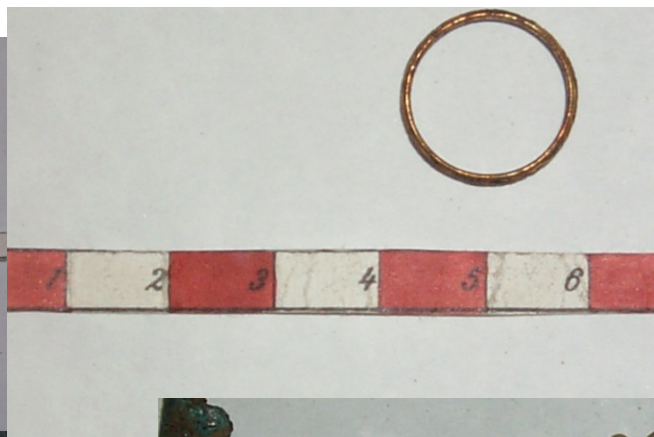

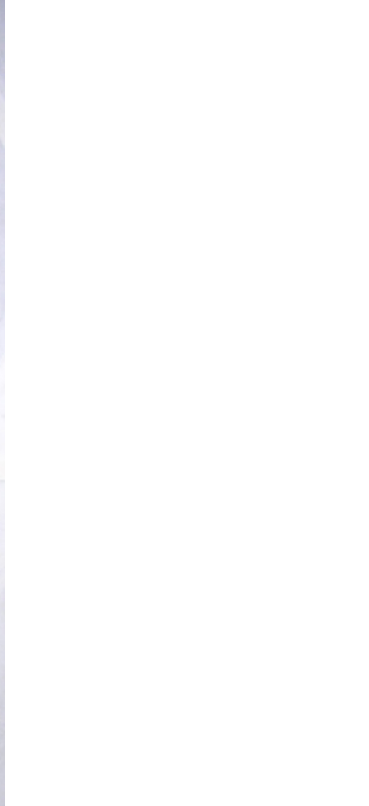

Pozůstatky kukel hmyzu

Kostnice

Válečné hroby

Ostatky amerického poručíka letectva Williama Kigginse
objevené ve Slatině

Ostatky německého vojáka objeveného v Nebovidech

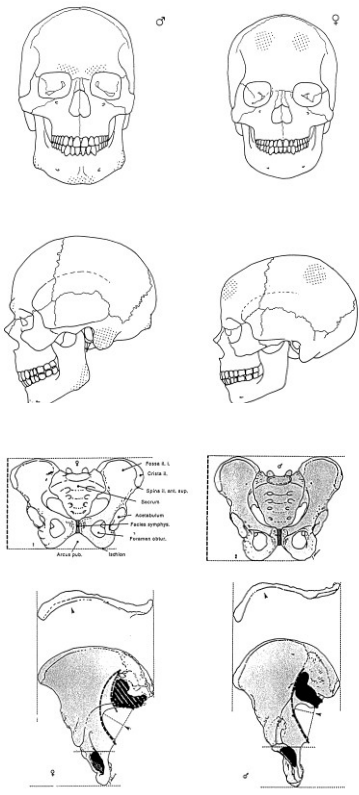
Ukázka lebky z hromadného hrobu ruských
vojáků objevených v Nikolčicích

Co tedy lze z kosterních pozůstatků všechno zjistit?

- pohlaví
  - věk
  - demografická rekonstrukce
  - proporcí těla
  - zdravotního stavu + fyzické zátěže organismu a pracovní činnosti
  - složení jejich stravy
  - migrací
  - příbuznosti u vymřelých populací
  - krevních skupin
  - rekonstrukce podoby
  - dentální charakteristiku
- zvláštní kapitolu pak tvoří studium mumifikovaných pozůstatků lidského těla.

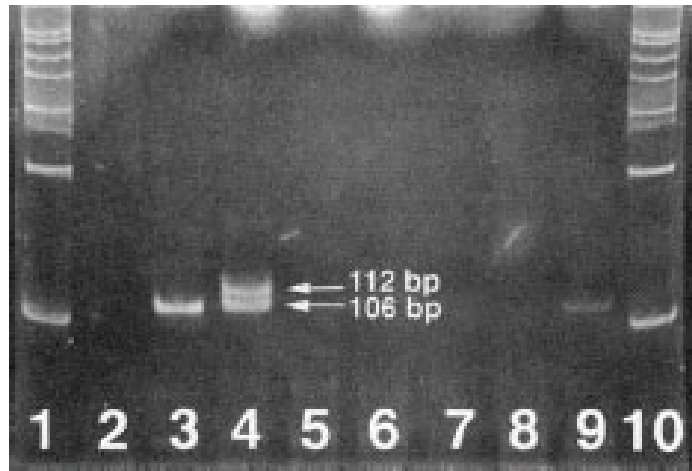
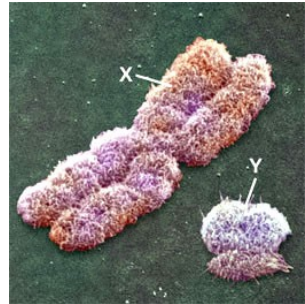

Pohlavní diagnóza

Obs	Pu m	Spu	Dco x	limt	Ism m	Sco x	Ss	Sa	Sis	Veac
vv	77,00		222,00		111,00	159,00	74,00	79,00	23,00	
kmf	72,00	33,00	222,00		105,00		80,00	81,00	49,00	59,00
ma	74,00	26,00	196,00		101,00	150,00	68,00	77,00	37,00	53,00
mf	67,00	23,00	174,00		86,00	146,00	59,00	76,00	27,00	50,00

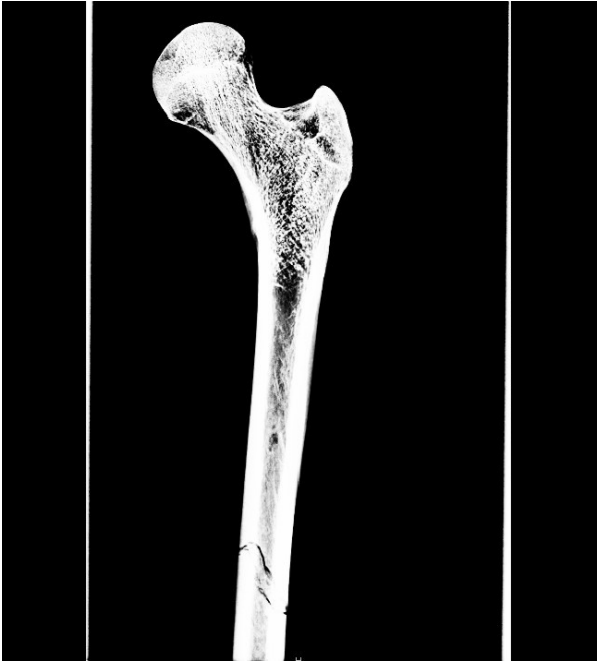
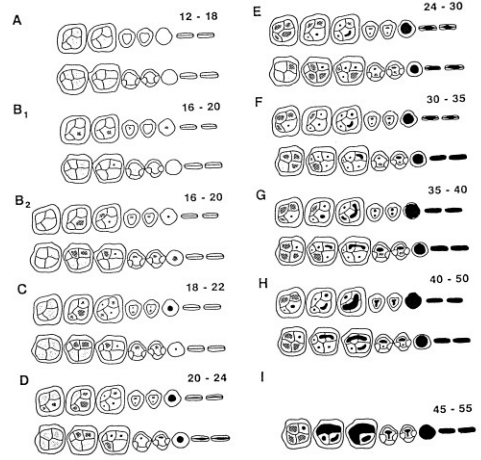
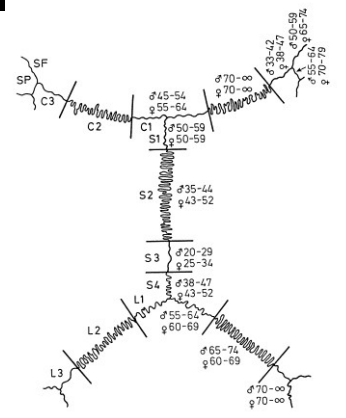
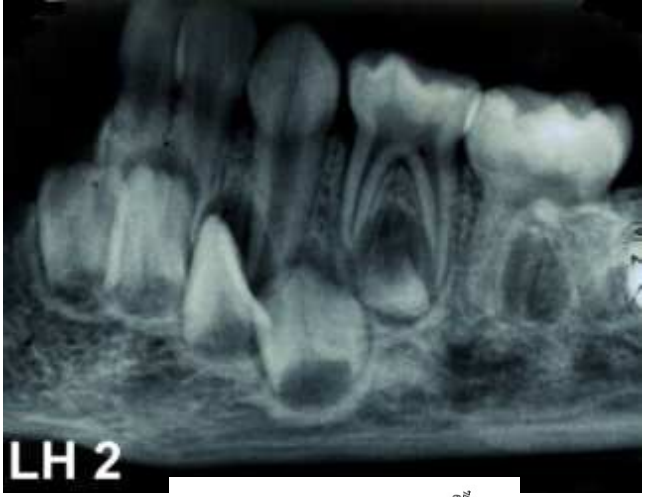
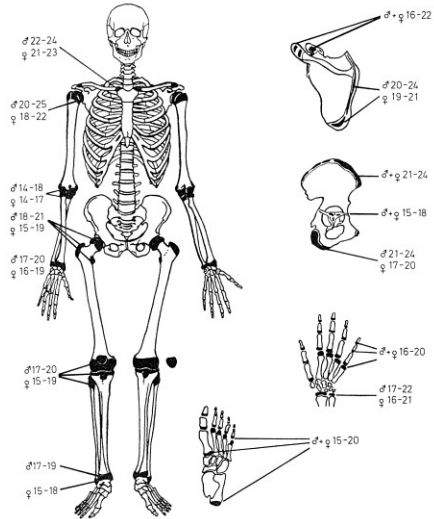
PF	PM	SEX
0,8965	0,1035	ND
0,0016	0,9984	Male
0,9996	0,0004	Female
1,0000	0,0000	Female

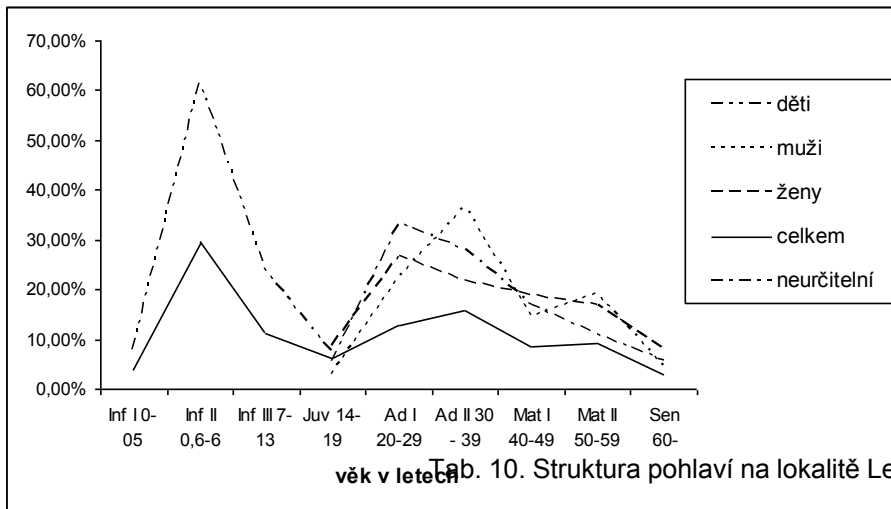
Genetické pohlaví u člověka je založeno na přítomnosti dvou odlišných chromozomů u mužských jedinců/buněk – chromozomy XY – heterogametické pohlaví a dvou stejných chromozomů u ženských jedinců/buněk – chromozomy XX – homogametické pohlaví. Těto odlišnosti lze využít pro determinaci pohlaví. Molekulárně – genetické metody ovšem nesledují celé chromozomy, ale pouze určitý lokus/marker.

Determinace pohlaví u kosterních pozůstatků založená na analýze aDNA byla poprvé provedena v roce 1991 (Hummel – Hermann), a to na základě amplifikace specifických sekvencí Y chromozomu umožňující přímou identifikaci jedinců mužského pohlaví. V roce 1991 se potom rozšířila metoda analýzy genu pro amelogenin, který na elektroforetickém gelu poskytuje produkt pro obě pohlaví (Nakahori et al. 1991).

Určení věku

Demografická rekonstrukce pohřebišť

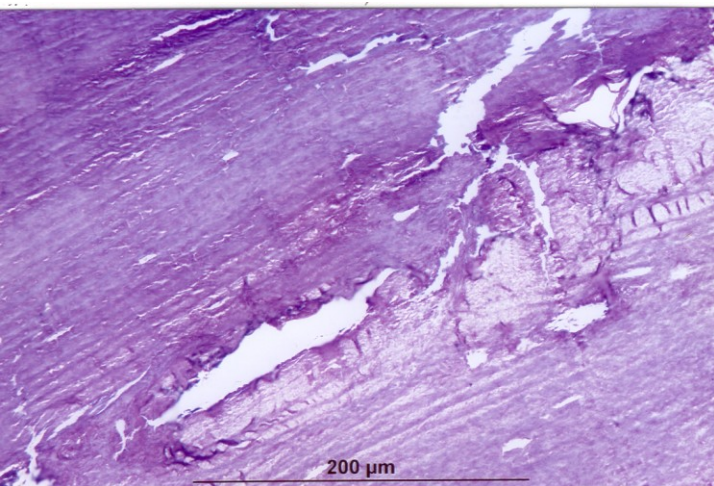
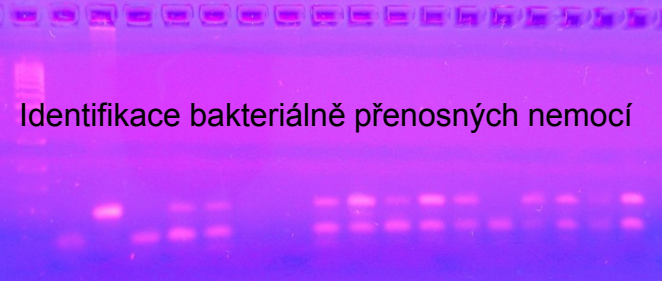
	muži	ženy	děti	celkem
Lesní hrád	2	8	24	34
%	5,9	23,5	70,6	100

	děti	muži	ženy	celkem	neurčitelní
Inf I 0-5		7,90%		2%	
Inf II 0,6-6	61,50%			23,70%	
Inf III 7-13	24%			17,80%	
Juv 14-19	7,00%	3%	10,50%	7,20%	5,60%
Ad I 20-29		22,40%	23,70%	9,90%	33,40%
Ad II 30 - 39		37%	28,90%	18,40%	27,80%
Mat I 40-49		4%	10,50%	5,30%	16,70%
Mat II 50-59		32%	18,40%	11,20%	11%
Sen 60-		12%	7,90%	4,50%	5,60%

Zdravotní a fyzická zátěž

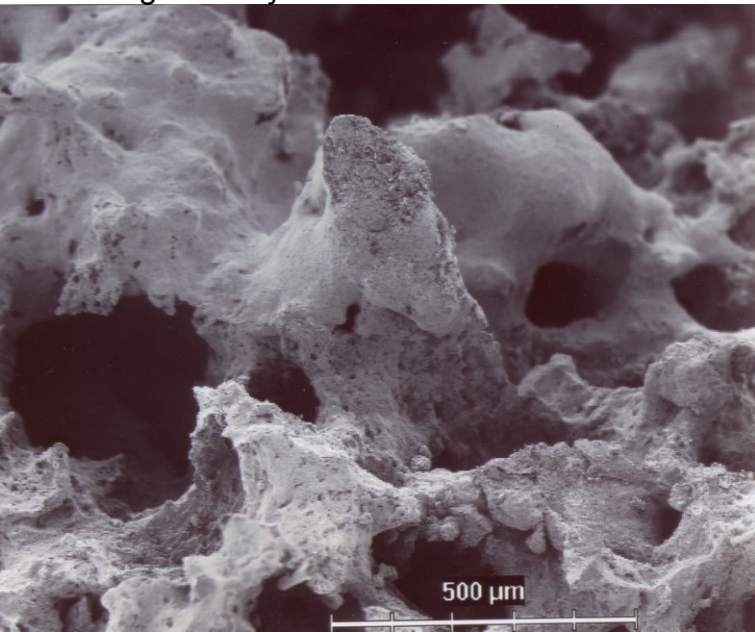
DX/1/1
VM 8b**
20090117-110322
2009/1/17
10:03:00

Identifikace bakteriálně přenosných nemocí

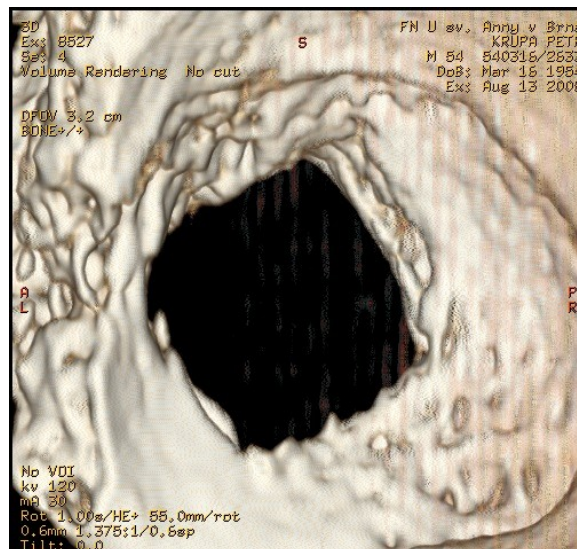

Histologické řezy

200 µm

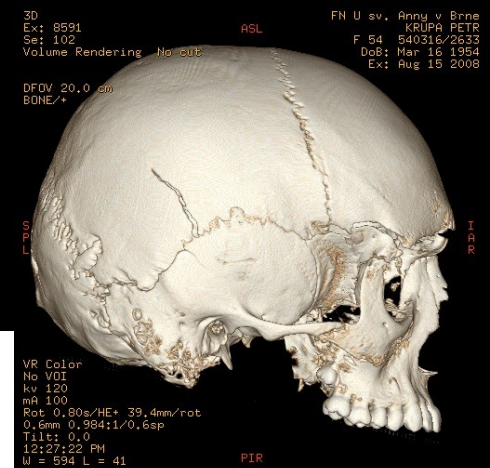
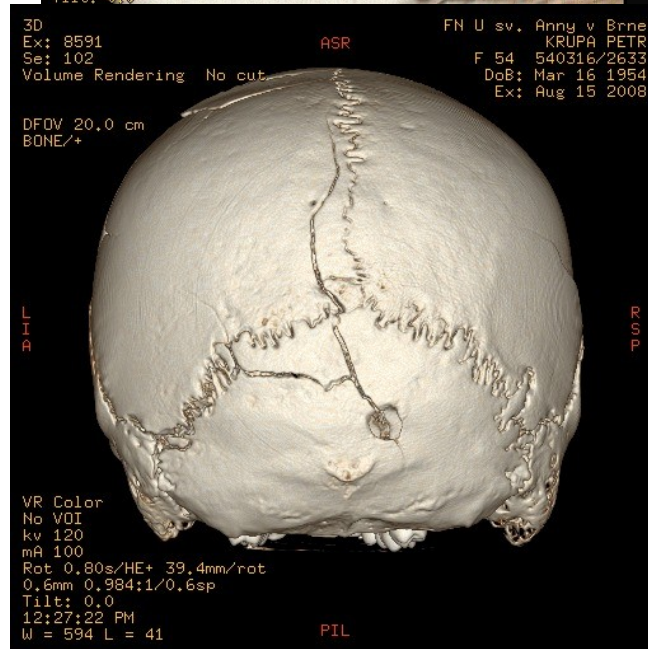

500 µm

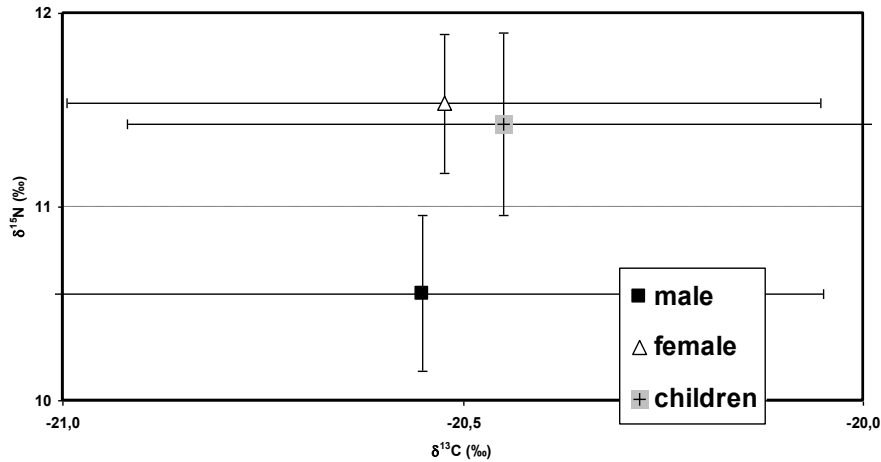
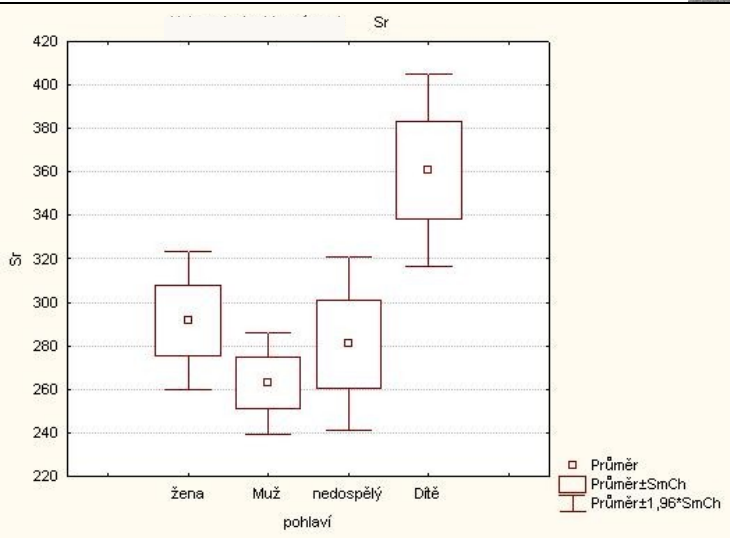
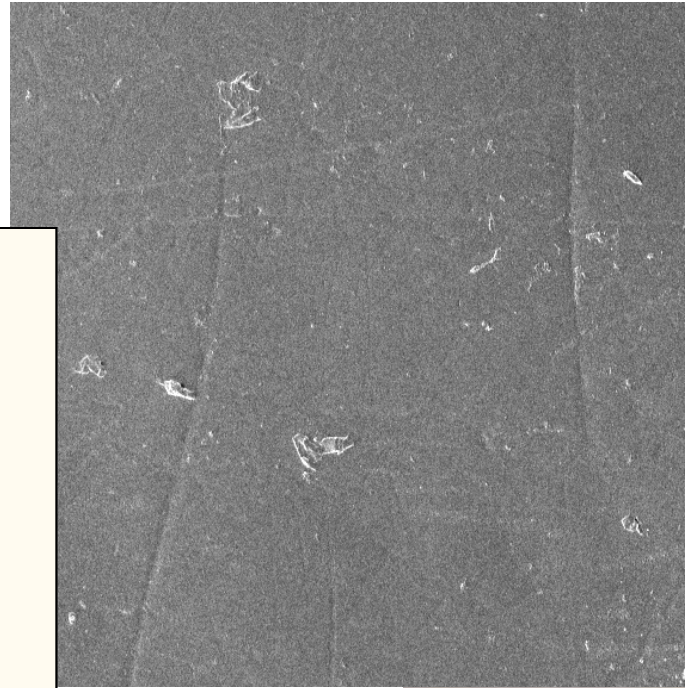
7.0 kV
00.0 mA
7/1/1

K146**
20090117-110124
2009/1/17
11:01:00

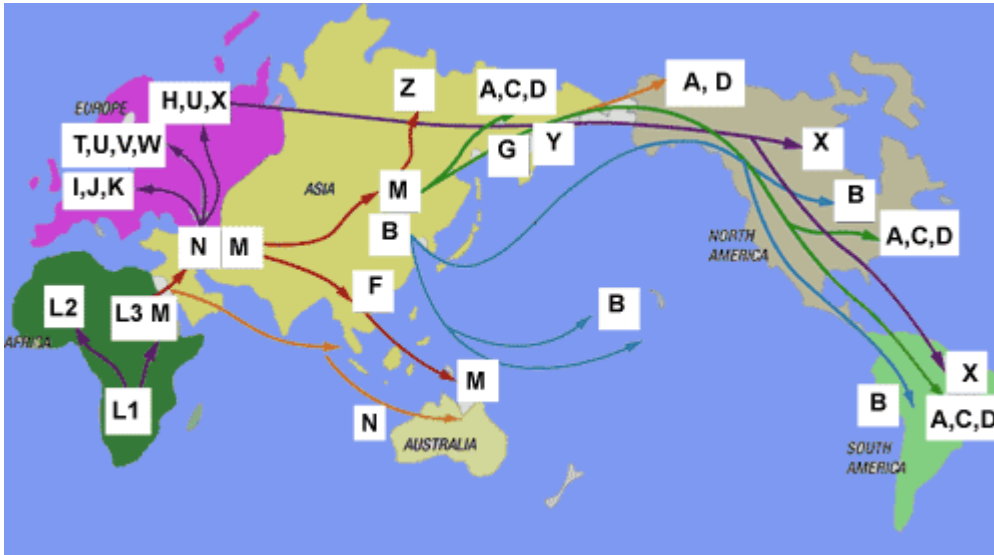
VR Color
No VDI
kv 120
mA 100
Rot: 0,80s/HE+ 39,4mm/rot
0,6mm 0,984:1/0,6sp
Tilt: 0,0
12:27:22 PM
W = 594 L = 41

Rekonstrukce složení stravy

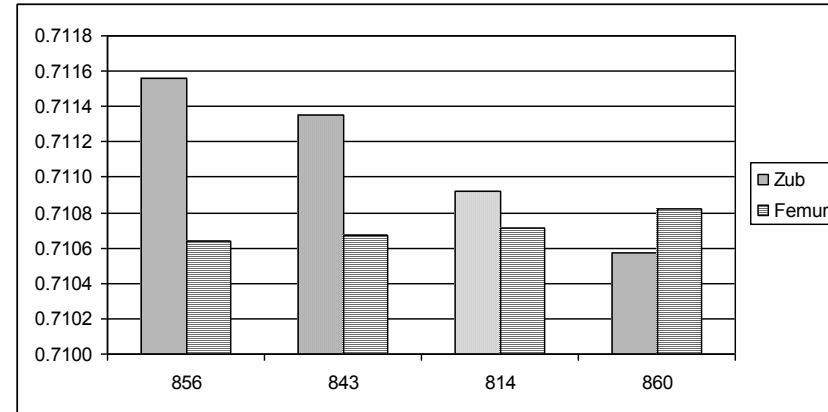

Migrace

Mitochondriální DNA

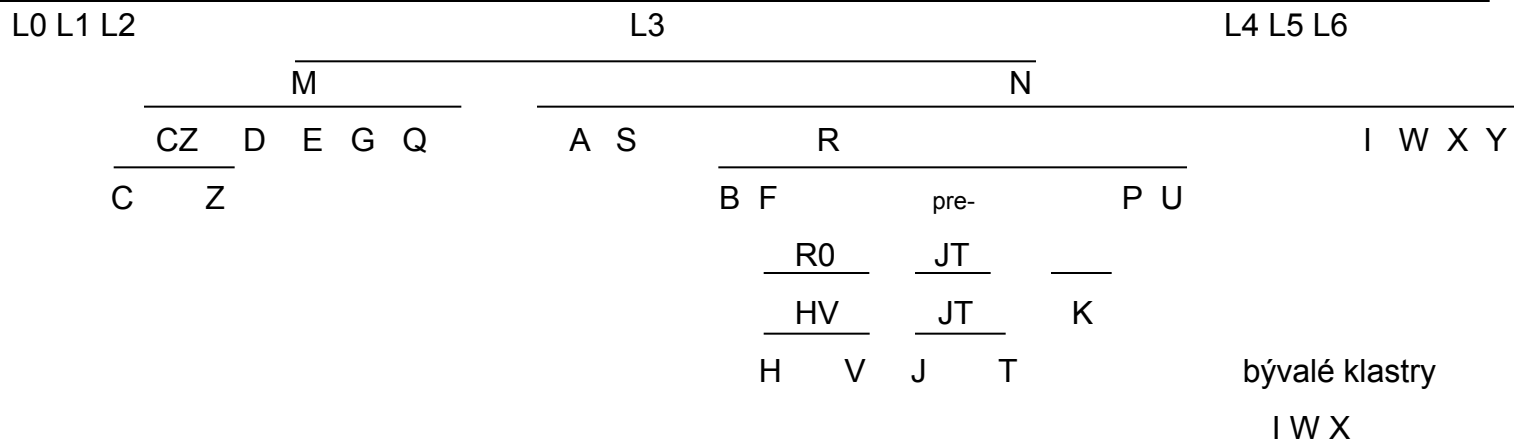

Analýza izotopů stroncia $^{87}\text{Sr}/^{86}\text{Sr}$

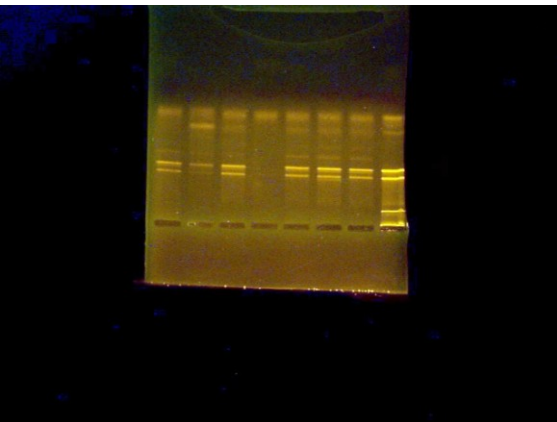

Haploskupiny lidské mitochondriální DNA

Původní společný předek

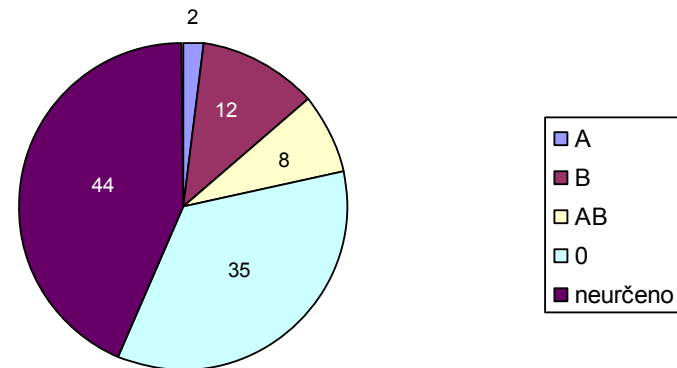

Sérologické vlastnosti (krevní skupiny)

Zastoupení krevních skupin AB0 systému u naleziště Diváky

Krevní skupina	počet stanovení
0	35
A	2
B	12
AB	8
neurčeno	44
celkem	101

Vzorek č.	Jméno	Místo odběru vzorku	Získaná koncentrace DNA	Vykazované sérologické vlastnosti
1	Rosa	žebro	23,4 ng/μl	BO
2	Neznámý muž	1. záprstní kost I	18 ng/μl	BO
3	Marie Anna Josefa	Th obratel	-	-
4	Ferdinand Josef	Th obratel	9,9 ng/μl	AB
5	Karel Maxmilián Filip	žebro	20,7 ng/μl	BO
6	Walter Xaver	hlavice femuru	15,8 ng/μl	-
7	Karolína Maxmiliána	Th obratel	42,3 ng/μl	BO
8	Raimund Josef	obratel	18 ng/μl	-
9	Josef František	žebro	23,8 ng/μl	BO
10	Leopold Ignác	článek prstu	-	-
11	Josef František	kůže	49 ng/μl	-
12	Marie Kristýna	kůže	23 ng/μl	-
13	Leopold Ignác	kůže	38,7 ng/μl	-

Rekonstrukce podoby

